

Н. В. Глушаниця, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов і прикладної лінгвістики
Національного авіаційного університету

ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ З АВІОНІКИ В УМОВАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Статтю присвячено дослідженню практичного аспекту формування іншомовної професійно-комунікативної компетентності у майбутніх фахівців з авіоніки в умовах професійної підготовки. Обґрунтовано важливість володіння майбутніми фахівцями з авіоніки мовно-галузевими знаннями та навичками професійного спілкування в іншомовному середовищі. Наголошено на необхідності поєднання теоретичної та практичної складових у процесі формування їхніх професійних знань, умінь і навичок. Запропоновано структуру іншомовної професійно-комунікативної компетентності майбутніх бакалаврів з авіоніки. На основі комунікативного підходу розроблено систему вправ та завдань, які мають чітку спрямованість щодо формування того чи іншого виду компетенції, що є складовими структури іншомовної професійно-комунікативної компетентності.

Ключові слова: *іншомовна професійно-комунікативна компетентність, іншомовне спілкування, комунікативний підхід, професійне спілкування, термінологічна компетенція.*

Постановка проблеми та її актуальність. У сучасних умовах конкурентоспроможності спеціаліста авіаційної сфери на ринку праці залежить від його здатності оволодівати новими технологіями, легко адаптуватися до змінних умов праці, професійно орієнтуватися в інформаційних потоках та послуговуватися іноземною мовою у фаховому спілкуванні. Гострою залишається проблема пошуку оптимальних шляхів підвищення професіоналізму фахівців авіаційної галузі до рівня, який відповідав би підвищеним вимогам сьогодення. Професійна діяльність авіатехніка – фахівця з авіоніки є надзвичайно важливою, адже від його відповідального ставлення до своїх обов'язків залежить можливість підтримання льотної придатності повітряного судна, безпека польотів та їх регулярність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У документі ІКАО 7192–AN/857 зазначено, що на сьогодні існує потреба в навчених (підготовлених) техніках з обслуговування повітряних суден, кваліфікованих для підписання свідоцтв про технічне обслуговування повітряних суден, на яких були проведені роботи, а також для засвідчення льотної придатності повітряних суден та їх елементів, які пройшли капітальний ремонт або щойно були виготовлені [9]. Поява цих документів є результатом аналізу авіаційних інцидентів, однією з причин яких був недостатній для виконання функціональних обов'язків працівниками галузі рівень володіння англійською мовою. Таким чином, володіння англійською мовою фахівцями авіаційної сфери набуло фахової значущості.

Забезпечення високої якості підготовки фахівців авіаційної галузі у системі професійної освіти є однією з актуальних проблем, які висвітлюються в роботах О. Ковтун [2], Р. Макарова [3], Г. Пащенко [4], В. Півень [5], Т. Тарнавської [7]. Актуальність проблеми формування національної технічної інтелігенції підтверджена тим, що до неї у своїх дослідженнях звертаються Л. Барановська [1], О. Романовський [6], Л. Товажнянський [8] та інші вчені.

Актуальність теми та її недостатня розробленість зумовили постановку **мети статті:** дослідження практичного аспекту формування іншомовної професійно-комунікативної компетентності (ІПКК) у майбутніх фахівців з авіоніки в умовах професійної підготовки.

Викладення основного матеріалу дослідження. Ґрунтовність мовно-галузевих знань та умінь студентів є обов'язковою вимогою напряду підготовки «авіоніка», адже всі спеціальні інструкції та фахова документація підготовлені англійською мовою. Бакалаври з авіоніки повинні знати нормативно-технічну документацію, яка видається англійською мовою (AMM – Aircraft Maintenance Manual, IPC – Illustrated Parts Catalog, SSM – Systems Schematic Manual, SWPM – Standard Wiring Practice Manual, WDM – Wiring Diagram Manual, MEL – Minimum Equipment List), вимоги до регламенту технічного обслуговування повітряних суден, нормативно-правові документи ІКАО.

Беручи до уваги те, що складовими будь-якої компетентності є компетенції, ми пропонуємо

подати структуру ІПКК майбутніх бакалаврів з авіоніки через компетенції, а також запропонувати структуру процесу формування іншомовної професійно-комунікативної компетентності з виокремленням в ній мотиваційного, когнітивного, діяльнісного та рефлексивного компонентів.

У структурі ІПКК майбутніх фахівців авіаційної галузі ми виокремлюємо:

- професійну компетенцію;
- комунікативну компетенцію.

Компонентами професійної компетенції майбутніх бакалаврів з авіоніки ми пропонуємо вважати:

1. Інженерну компетенцію (оволодіння інженерними та гуманітарними знаннями й уміннями, на основі яких формуються професійні навички майбутніх авіаційних фахівців);

2. Термінологічну компетенцію (поєднання фахових і лінгвістичних знань, комунікативна спроможність, необхідна для професійного спілкування, вміння тлумачити терміни відповідно до ustalених певною спеціальністю чи галузевим словником значень, визначати їх походження та спосіб творення, ефективно працювати з нормативно-технічною документацією, вміння перекладати спеціальні тексти авіаційного спрямування з дотриманням нормативних вимог щодо оперування авіаційними термінами й термінологічними сполученнями, добирати терміни відповідно до теми висловлювання, відрізнити авіаційні терміни від термінів інших галузей знань, вільно оперувати термінологією з фаху рідною та іноземною мовами).

Викладання англійської мови для студентів технічних спеціальностей пов'язане з низкою труднощів, спричинених, насамперед, недостатньою вмотивованістю студентів до вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням. На підставі власного досвіду роботи у вищому навчальному авіаційному закладі можемо стверджувати, що це є результатом невдалих спроб використання іноземної мови як засобу спілкування, що породжує в студентів невпевненість у власних силах та негативне ставлення до вивчення навчальної дисципліни, а також обмежує спектр особистих та професійних можливостей майбутніх бакалаврів з авіоніки для успішного здійснення їхньої майбутньої професійної діяльності. На нашу думку, ситуацію щодо підвищення мотивації майбутніх фахівців авіаційної галузі до вивчення іноземної мови можна поліпшити шляхом актуалізації та активного використання засвоєного раніше мовного лексичного матеріалу як інструмента для вирішення конкретних практичних завдань, безпосередньо пов'язаних з виконанням їхніх майбутніх професійних обов'язків.

Кращому оволодінню іноземною мовою сприяє знання студентами змісту дисциплін фахового спрямування, адже вони дають можливість переконатись у тому, що професійно зорієнтований матеріал використовується при вивченні іноземної мови, орієнтують, на яких саме мовних аспектах слід сконцентрувати увагу, щоб оволодіти уміннями професійного спілкування. Щоб сформувати професійні знання, вміння і навички, мають бути оптимально поєднані теоретична й практична складові. Ці компоненти вважаємо взаємопов'язаними та розглядали їх як єдине ціле. Впровадження в навчальний процес різноманітних методів навчання (метод case-study, моделювання, рольової гри, дискусії, аналіз конкретних ситуацій) дає можливість переходу при конструюванні змісту освіти від знань до способів діяльності.

Наприклад, під час теоретичного навчання (лекцій) майбутні бакалаври з авіоніки в загальних рисах ознайомлюються з тим, що таке похибки, яких видів вони бувають та вивчають причини їх виникнення. На практичних заняттях, маючи певний обсяг теоретичних знань, студенти вчаться вираховувати величину цих похибок. На основі теоретичних знань про технічні характеристики бортового обладнання, принципи його роботи та умови експлуатації під час роботи з тренажерами, які імітують процес польоту, у майбутніх інженерів формуються практичні навички та вміння працювати з бортовим обладнанням (спостерігають, як здійснюється передпольотна підготовка, перевіряють справність акумуляторів, генераторів; наявність мастила, вимірюють температуру, тиск). Знаючи принципи роботи бортового обладнання, навігаційних систем та володіючи авіаційною термінологією, майбутні фахівці можуть здійснювати іншомовне професійне спілкування. Це вміння реалізується на заняттях з іноземної мови.

Доречно на заняттях з іноземної мови використовувати професійно спрямований матеріал. Тому пропонуємо викладачам означеної дисципліни на основі комунікативного підходу розробити систему вправ, зорієнтованих на формування інженерної, термінологічної, мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетенцій. Прикладом можуть слугувати складені нами системи вправ та завдання, які мали чітку спрямованість щодо формування того чи іншого виду компетенції, що є складовими структури ІПКК:

1. Вправи, спрямовані на розвиток інженерної компетенції;

2. Вправи та завдання, спрямовані на формування термінологічної компетенції;
3. Вправи та завдання, спрямовані на формування мовної компетенції;
4. Завдання для перевірки системи умінь з різних видів мовленнєвої діяльності (читання, письмо, аудіювання, говоріння);
5. Завдання для перевірки сформованості умінь працювати зі спеціальними текстами;
6. Завдання для формування соціокультурної компетенції.

За допомогою завдань, спрямованих на розвиток інженерної компетенції, у майбутніх фахівців авіаційної галузі актуалізується система знань щодо призначення, функцій інженера-авіоніка; основних об'єктів його професійної діяльності; класифікації обладнання; системи пристроїв; найбільш проблемного електронного обладнання повітряного судна, яке може спричинити авіаційну аварію, катастрофу; випадків авіаційних пригод через збої в роботі електроніки та здійснювали роботу (паралельно з викладачами професійно спрямованих навчальних курсів) з розвитку інженерних умінь студентів. Тому майбутнім бакалаврам з авіоніки доречно пропонувати описати індивідуально типи та технічні характеристики літаків, зображених на малюнках; здійснити обмін даними характеристиками, запропонувати колективно створені узагальнені характеристики видів повітряних суден; описати із своїм партнером роботу кожної системи повітряного судна.

Інша група вправ може бути використана для розвитку інженерних умінь майбутніх бакалаврів з авіоніки. Студентам доцільно пропонувати ситуації, пов'язані з вирішенням професійних проблем, які б спонукали їх до прийняття рішень щодо знаходження виходу з проблемних ситуацій.

Наприклад такі завдання:

Завдання 3. Завдання виконується в парах. Визначте та обговоріть причини технічних несправностей. Запропонуйте шляхи їх усунення. *Directions: work in pairs. For each of the technical problems below, share your knowledge to write a list of reasons of these failures. Then, write a list of actions that should be taken to prevent them.*

Завдання 4. Завдання виконується колективно. При здійсненні посадки легкий літак знесло зі злітно-посадкової смуги на поле. Обговоріть можливі причини аварії, використовуючи подану в рамці лексику. *Directions: A light aircraft has landed and skidded off the runway onto the field. Work with a partner to give as many reasons as possible why planes may stop.*

Вправи та завдання, спрямовані на формування термінологічної компетенції, умінь використовувати терміни у ситуаціях професійної комунікативної діяльності, перевірку умінь правильно володіти термінологічним апаратом, складаються із таких завдань: дібрати дефініції до термінів з використанням прийому перефразування, відповідні терміни до даних визначень; дати визначення запропонованим термінам; завершити речення та усно пояснити вибір варіанта доповнення.

Специфіка говоріння інженера з авіоніки полягає у використанні діалогічного мовлення: з пілотом, колегами, зарубіжними колегами з метою обміну інформацією, думками, пропозиціями. Тому для формування комунікативних умінь з використанням авіаційної термінології ми пропонували рольові ігри на кшталт «Діалог між пілотом та механіком».

Рольова гра 1. Програйте ситуацію між пілотом і механіком. За необхідності включіть до діалогу додаткову інформацію. *Roleplay the situation, inventing details where necessary. A pilot has a technical problem. A mechanic gives him instructions. Take turns to be the pilot and the mechanic.*

Іншими завданнями цього спрямування є такі: використовуючи дані запитання, в групах здійснити обговорення проблем функціонування авіаційної галузі з використанням елементів дискусії, мозкового штурму; здійснити опис основних рухів літака та з'ясувати, які органи були задіяні з метою керування повітряним судном; за допомогою діалогу створити умови для отримання інформації, якою володіє співрозмовник.

Описані вище вправи, орієнтовані на розвиток інженерної та формування термінологічної компетенції, розроблені на основі комунікативного підходу.

Завдання, орієнтовані на формування мовної компетенції, передбачають формування умінь з мовної нормативності (лексичної, орфоепічної, граматичної, синтаксичної, морфологічної).

Наступна група завдань пов'язана з формуванням системи знань про спеціальну документацію та вироблення умінь роботи з нею. У своїй професійній діяльності майбутні інженери з електроніки безпосередньо працюватимуть зі спеціальною технічною документацією, як, наприклад, TaskCards (карти-завдання), якщо йдеться про технічне обслуговування літаків закордонних виробників (наприклад, Boeing 737). Їх складають інженери з відділу планування. У цій картці англійською мовою зазначено завдання, яке має виконати фахівець,

запропоновано детальне пояснення його виконання та ілюстрації. Після реалізації поставленого завдання інженер з електроніки має зробити письмовий звіт в електронному варіанті також англійською мовою. Отже, без сформованої термінологічної, інженерної компетенції, не володіючи навичками читання та письма, фахівець не зможе впоратися з подібним завданням. Тому пропонуємо завдання такого типу:

Завдання 1. Інженер відділу планування видав вам картку із завданням зняти акумулятор з повітряного судна Boeing 737. Ви вперше виконуєте завдання такого типу. Детально вивчіть картку та уточніть план дій з колегами. Потім підготуйте письмовий звіт англійською та українською мовами в електронному варіанті про виконане завдання. *Directions: you are given Task Card and told to remove battery from the plane. You are doing it for the first time. Investigate the Task Card and ask your colleagues for help in case of need. Prepare report in written form.*

Завдання 2. При здійсненні поточного технічного обслуговування літака Boeing 737 було виявлено несправність у супутниковій системі навігації. Зробіть письмове замовлення цієї системи англійською мовою. *Directions: during operational maintenance of Boeing 737 malfunction of GPS (General Position System) was found. Order the new one in written form in English.*

Завдання 3. Користуючись Керівництвом з експлуатації повітряного судна Boeing 737, знайдіть інформацію про автоматичний радіокомпас (ADF), його технічні характеристики, функції, будову. Повідомте знайдену вами інформацію іншим студентам. Дайте відповіді на їхні запитання. *Directions: find information about ADF, its performances, functions and design using the Maintenance Manual Boeing 737. Share this information with your group mates. Answer their questions.*

Для формування в студентів умінь працювати з діловими паперами, оформляти відповідну професійну документацію, пропонуємо використовувати такі завдання:

Завдання 1. Складіть резюме українською та англійською мовами для працевлаштування на посаду інженера з авіоніки в авіакомпанію «МАУ». *Directions: make up resume both in English and Ukrainian to get the position of avionics engineer.*

Завдання 2. Заповніть анкету з працевлаштування на посаду інженера в авіакомпанію «Horse».

Завдання 3. Складіть супровідний лист українською та англійською мовами для працевлаштування на посаду інженера з авіоніки в авіакомпанію. *Directions: make up CV (curriculum vitae) both in English and Ukrainian to get the position of avionics engineer.*

Важливим компонентом ШКК майбутніх інженерів з електроніки є мовленнєва компетенція. З метою її формування доцільно пропонувати завдання, спрямовані на вироблення системи умінь з такого виду мовлення, як читання: ознайомлювальне читання (розуміння основного змісту), вивчаюче читання (повне розуміння змісту), та пошуково-переглядове (вилучення конкретної інформації). Пропонуємо такі завдання:

Завдання 1. Прогляньте текст та розмістіть параграфи у правильному порядку (ознайомлювальне читання). *Directions: Look through the following text and put paragraphs in the right order.*

Завдання 2. Прочитайте текст і дайте письмові відповіді на запитання (вивчаюче читання). *Direction: read the text and answer the questions.*

Завдання 3. Поділіть текст на чотири логічно завершених частини й підберіть відповідні заголовки, наведені у списку (пошуково-переглядове читання). *Directions: Divide text «Autopilot» into four parts and choose the most suitable heading from the list (A-F).*

Оскільки уміння працювати з технічними текстами, науковою літературою є професійною необхідністю для майбутніх бакалаврів з авіоніки, процес підготовки до їхньої майбутньої професійної діяльності має бути орієнтований на формування у них названих умінь. Традиційно робота з технічними текстами та науковою літературою обмежується лише читанням та перекладом, що, у свою чергу, унеможливує формування комунікативних умінь. Тому пропонуємо використовувати розроблену О. Ривіним методику вивчення наукових статей (текстів) різного рівня складності, основою якої є метод поабзацного опрацювання текстів.

Суть даного методу полягає у поабзацному опрацюванні студентами різного матеріалу, обміні отриманою інформацією у парах змінного складу та презентації повідомлення всій групі. Цінність даної методики полягає в її провідній ідеї: засвоєння інформації відбувається ефективніше за умови її швидкого використання у діяльності чи передаванні іншим. Використання методики О. Ривіна сприяє не лише формуванню мовленнєвої компетенції у майбутніх фахівців авіаційної галузі, а й розвитку інженерної, термінологічної та комунікативної компетенції.

Робота з текстом (за методом Ривіна) здійснюється таким чином:

1. *Робота з власним абзацом.* Студент читає свій абзац тексту співрозмовнику; потім разом намагаються визначити, про що у ньому йдеться; перечитують абзац, пояснюючи значення всіх маловідомих слів, словосполучень, граматичних конструкцій; за необхідності звертаються до власного досвіду, додають додаткову інформацію; виражають своє згоду чи незгоду з думками автора та обґрунтовують їх; дадають назву абзацу.

2. *Допомога напарнику при опрацюванні його абзацу.* Здійснюють обмін ролями із співрозмовником (допомога співрозмовнику, при необхідності), придумують назву абзацу.

3. *Зміна напарника.* Змінили співрозмовника. Коротко відтворюють зміст попередніх абзаців.

4. *Робота над новим абзацом у парі за таким самим планом.* Вислуховують короткий зміст попередніх абзаців тексту. Надалі працюють за відомою схемою.

Пропонуємо використовувати метод взаємонавчання, розроблений О. Ривіним, для проведення презентацій. Теми для презентацій слід підбирати відповідно до майбутньої професійної діяльності. Наприклад, обговорення структури, функцій, призначення різного типу навігаційних систем: «SatelliteNavigationAugmentationSystems», «WAAS (WideAreaAugmentationSystem)», «EGNOS (EuropeanGeostationaryNavigationOverlaySystem)», «GLONASS (GlobalNavigationSatelliteSystem)», «NAVSTAR», «TRANSIT».

Вправи, спрямовані на формування уміння сприймати та розуміти аудіоінформацію в умовах опосередкованого спілкування, передбачають виконання таких завдань: прослухати текст та дати письмові відповіді на запитання; використовуючи опорні слова, прослухати текст, заповнити таблицю та обговорити у групах; прослухати аудіотекст та заповнити пропуски.

Для формування умінь з такого виду мовленнєвої діяльності? як письмо та писемне спілкування пропонуємо такі завдання:

Завдання 1. Складіть офіційний лист із проханням прийняти фахівців на стажування у закордонну авіакомпанію та домовтеся про розклад занять, проживання, оплату послуг.

Завдання для формування умінь роботи зі спеціальними текстами включають завдання, спрямовані на формування умінь перекладу.

Завдання 2. Перекладіть текст на українську мову та знайдіть у ньому авіаційні терміни. Поясніть їхнє значення англійською мовою. Розкрийте аббревіатури та перекладіть розшифровані назви. *Direction: translate the text into Ukrainian. Find aviation terms and abbreviations in it, explain their meanings.*

Завдання 3. Перекладіть речення на англійську мову. *Direction: translate the following sentences into Ukrainian.*

Висновки. У статті наведено приклади розроблених систем вправ та завдань, спрямованих на формування у майбутніх фахівців з авіоніки того чи іншого виду компетенції, що є складовими структури ПКК. Під час перекладу науково-технічних текстів студентів доцільно навчати здійснювати дослівний переклад з метою отримання точної інформації, інакше це може привести до проблем, пов'язаних із виникненням несправностей та відмов електронного обладнання літака. При формуванні в них умінь з різних видів спеціального перекладу викладання іноземної мови студентів слід орієнтувати на те, що якість продукту перекладацької діяльності підвищуватиметься, коли майбутні інженери з авіоніки володітимуть знаннями з іноземної мови на рівні, достатньому для розуміння тексту оригіналу; коли ґрунтовними є їхні знання з рідної мови, що дозволить грамотно викласти перекладену інформацію; коли вони вільно володіють спеціальною термінологією як мовою оригіналу, так і мовою перекладу; коли є компетентними у сфері своєї майбутньої професії, в галузі новітніх досягнень техніки та володіють прийомами різного виду технічного перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Барановська Л. В.* Психолого-педагогічні аспекти професійної підготовки студентів у технічних вищих навчальних закладах / Л. В. Барановська// Вісник Національного авіаційного університету. Збірник наук. праць. Серія: Педагогіка. Психологія. – Випуск 1(3) 2010. – С. 88–91

2. *Ковтун О. В.* Теоретико-методологічні засади формування професійного мовлення у майбутніх фахівців авіаційної галузі : автореф. ... доктора пед. наук: 13.00.02 – теорія і методика навчання (українська мова); 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / О. В. Ковтун; Південноукраїнський національний пед. ун-т імені К. Д. Ушинського. – Одеса, 2013. – 44 с.

3. Макаров Р. Н. Основы формирования профессиональной надёжности лётного состава гражданской авиации : учебное пособие / Р. Н. Макаров. – М. : Воздушный транспорт, 1990. – 384 с.

4. Пащенко Г. С. Методика навчання курсантів-пілотів льотної експлуатації повітряних суден на міжнародних авіалініях : автореф. дис. ... канд. пед. наук 13.00.02 / Г. С. Пащенко; Херсонський держ. ун-т. – Харків, 2003. – 19 с.

5. Півень В. В. Професійна підготовка пілота до ведення радіообміну на міжнародних повітряних трасах : автореф. дис. ... канд. пед. наук 13.00.04 / В. В. Півень; Укр. інж.-пед. Академія. – Харків, 2001. – 18 с.

6. Романовський О. Г. Технології підвищення якості управлінської підготовки майбутнього керівника / О. Г. Романовський // Наукові записки Харківського військового університету. Соціальна філософія, педагогіка, психологія. – Харків : ХВУ, 2002. – Вип. XIV. – С. 117–127.

7. Тарнавська Т. В. Методика навчання майбутніх диспетчерів керуванню повітряним рухом в екстремальних ситуаціях на міжнародних повітряних трасах : дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / Т. В. Тарнавська; Державна льотна академія України. – Кіровоград, 2008. – 240 с.

8. Товажнянський Л. Л. Принципи проектування педагогічної системи управлінської підготовки інженерів та формування національної гуманітарно-технічної інтелігенції / Л. Л. Товажнянський, О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – Харків: НТУ «ХП», 2001. –

№ 1. –

С. 19–29.

9. ICAODoc 7192 – AN/857 Руководство по обучению. Часть А-1. Общие положения. Издание первое.

Н. В. Глушаниця

ПРАКТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ФОРМИРОВАНИЯ ИНОЯЗЫЧНОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ БАКАЛАВРОВ ПО АВИОНИКЕ В ПРОЦЕССЕ ИХ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ

***Резюме.** Стаття посвящена исследованию практического аспекта формирования иноязычной профессионально-коммуникативной компетентности будущих специалистов по авионике в условиях профессиональной подготовки. Обоснована важность владения будущими специалистами по авионике культурно-отраслевыми знаниями и навыками профессионального общения в иноязычной среде. Отмечена необходимость сочетания теоретической и практической составляющих в процессе формирования их профессиональных знаний, умений и навыков. Предложена структура иноязычной профессионально-коммуникативной компетентности будущих бакалавров по авионике. На основе коммуникативного подхода разработана система упражнений и заданий, имеющих четкую направленность по формированию того или иного вида компетенции как составляющих структуры иноязычной профессионально-коммуникативной компетентности.*

***Ключевые слова:** иноязычная профессионально-коммуникативная компетентность, иноязычное общение, коммуникативный подход, профессиональное общение, терминологическая компетенция.*
N. Glushanytsia

PRACTICAL ASPECT OF FORMATION OF FOREIGN PROFESSIONAL-COMMUNICATIVE COMPETENCE OF BACHELOR OF AVIONICS IN CONDITIONS OF PROFESSIONAL TRAINING

***Summary.** The article investigates the practical aspects of formation of foreign professional communicative competence of future specialists in avionics in terms of professional training. The importance of knowledge and skills of professional communication in a foreign language environment for future specialists in avionics has been proved. The necessity of combining theoretical and practical components in the formation of their professional knowledge and skills has been emphasized. The structure of foreign professional communicative competence of Bachelor of avionics has been offered. Based on the communicative approach, the system of exercises and tasks that are focused on the formation of the constituents of the structure of foreign professional communicative competence has been*

developed.

Keywords: *foreign professional communicative competence, foreign language communication, communicative approach, professional communication, terminology competence.*